

sistens med ett ord. Enda hänvisningen i index är till några rader om att njurcancer celler generellt uttrycker MDR (multiple drug resistance). Olycksfall i arbetet eller rent ointresse? Flera sidor summerar kortfattat indikationer och verkningmekanism etc för alla i kliniskt använda cytostatika. Listan är tämligen oanvändbar och ibland tveksam eller till och med felaktig. Preparatbeskrivningarna i Fass är faktiskt betydligt bättre!

Flera kapitel av hög kvalitet

Strålbehandlingskapitlet är mycket bra och ger en heltäckande översikt av strålfysik och strålbiologi. Detta kapitel kan varmt rekommenderas för alla som behöver sätta sej in i principerna för radioterapi.

Benmargstransplantationer beskrivs tämligen ytligt; vad man kan göra men inte vad man egentligen åstadkommer.

Statistikkapitlet är mycket bra, lättläst, och praktiskt användbart. Det skulle kunna vara till glädje för alla som planerar kliniska prövningar. Ett ganska omfattande kapitel tar på ett förtjänstfullt sätt upp sjukvårdsekonomiska aspekter på tumörsjukvård. Ett i andra läroböcker försummat område som på senare tid blivit allt viktigare (påträngande?).

En rad olika komplikationer till tumörsjukdomar och deras behandling tas upp i detalj. I kapitlet om neutropen feber avfärdas användningen av hematologiska tillväxtfaktorer på några rader. Detta är mycket förvånande, då användningen av dessa efter cytostatikabehandling ökat på ett explosionsartat sätt i USA liksom i Europa. Att på ett vettigt sätt styra upp användningen av dessa är en jätteuppgift. Ingenstans på 2 400 sidor återfinns några rekommenderade riktlinjer för användning av kolonistimulerande faktorer trots att sådana finns fastslagna bl a av American Society of Clinical Oncology.

Två tredjedelar av boken upptas dock av diagnostik och behandling av specifika tumörgrupper. Intrycket är att dessa delar av boken håller en hög och jämn kvalitet. De praktiska riktlinjerna är många, tydliga och konkreta. Illustrationerna är många och av hög kvalitet. Det finns gott om referenser, och dessa är väl uppdaterade.

Lymfomkapitlet tex redovisar alla aktuella histopatologiska klassifikationssystem inklusive den s k REAL-klassifi-

kationen. Även det nyligen framtagna »international index» för indelning av högmaligna lymfom i prognosgrupper finns redovisat i detalj.

I kapitlet om akut myeloisk leukemi lyser det amerikanska synsättet igenom. När man diskuterar vilka cytostatika som kan vara av intresse förutom cytarabin och antracykliner, »glömmar» man helt enkelt bort australienska leukemigruppens väl genomförda prövningar av betydelsen av tillägg av etoposid till standardterapi. Även här saknas tyvärr helt redovisning av cytostatikaresistensens betydelse.

Standardverk trots brister

Sammanfattningsvis har »Clinical oncology» förutsättningar att bli ett standardverk inom ämnesområdet. De skavanker och brister som den första editionen har kommer förhoppningsvis att rättas till i följande upplagor. •

42 forskare skriver om minnesstörningar

Alan D Baddeley, Barbara A Wilson, Fraser N Watts, eds. **Handbook of memory disorders**. 651 sidor. Chichester–New York–Brisbane: Wiley, 1995. Pris £ 49.95. ISBN 0-471-95078-5.

Recensent: professor C G Gottfries, institutionen för klinisk neurovetenskap, Mölnåls sjukhus.

»Handbook of memory disorders», redigerad av Alan D Baddeley, Barbara A Wilson och Fraser N Watts, har utkommit på John Wiley & Sons förlag. Det är en omfattande bok, med inte mindre än 26 kapitel. Alan D Baddeley är professor i kognitiv psykologi vid universitetet i Cambridge. Barbara A Wilson finns vid samma universitet som »senior scientist» i tillämpad psykologi medan Fraser N Watts är en klinisk psykolog med speciellt intresse för hur känslor kan påverka kognitiva processer. Boken bygger på bidrag från inte mindre än 42 forskare från hela

världen, av vilka majoriteten är psykologer, men även neurologer och psykiater är representerade.

Normala och sjukliga förändringar

Ett viktigt avsnitt i boken berör olika former av minnesstörning, där retrograd amnesi och transient global amnesi noggrant beskrivs. Utöver olika typer av amnesi beskrivs minnesförändringar vid det normala åldrandet samt vid olika typer av demenssjukdom.

Av värde är att man också får en genomgång av minnesstörningar vid psykiatriska sjukdomar som schizofreni och depression. Till och med beskrivs i ett avsnitt den typ av minnesstörningar man får efter elektrokonvulsiv behandling.

Ett stort avsnitt ägnas åt metodik för utvärdering av minnesstörningar, och i detta avsnitt skildras inte bara mätmetodik utan även hur minnesstörningar skiljs från andra kognitiva störningar.

Kritisk granskning av aktuella farmaka

Självklart avhandlas i ett avsnitt behandling av minnesstörningar. I ett kritiskt kapitel granskar Lombardi och Weingartner från USA hur den farmakologiska behandlingen av minnesstörningar ter sig för närvarande. De tar historien om det kolinerga läkemedlet tetrahydroaminoakridin (THA eller cognex) som exempel.

Först kunde man konstatera att detta läkemedel hade en utmärkt effekt på Alzheimers sjukdom. Denna initiala forskning ledde till omfattande multicenterstudier, vid vilka man använde en kontrollerad metodik för att utvärdera effekten av THA. Under några år rädde en viss oenighet vad gäller den positiva effekten, men så småningom kunde konstateras att en subgrupp (cirka en tredjedel av patienterna) reagerade gynnsamt på läkemedlet. Det senare har lett till att läkemedlet inregistrerats för behandling.

Författarna frågar sig varför denna omfattande behandlingsforskning inte ledde till större enighet bland forskarna, och självfallet frågar de sig också varför effekten är så begränsad, trots att läkemedlet teoretiskt bör förväntas ha effekt. De föreslår att man vid be-

handling av patienter med demenssjukdom i första hand bör karakterisera sjukdomens specifika patologi och kartlägga symtomen bättre än vad som skett tidigare.

I ett kapitel diskuteras hur personlighet och sociala aspekter påverkar minnesrehabilitering. Vid vissa typer av minnesstörning kan behandlingsframgång nås, om den kognitiva träningen och rehabiliteringen bedrivs tillsammans med psykoterapi.

En tillgång för forskare

Denna handbok eller uppslagsbok om minnesstörningar kan rekommenderas till medicinska och psykologiska institutioners bibliotek och är självklart en stor tillgång för forskare som sysslar med kognitiva störningar, inte minst åldrandets och åldersdemensernas minnesstörningar. •

Läkartidningen väljer böcker och recenser

Läkartidningens bokredaktion får då och då in recensioner som kommit till genom att författare eller utgivande förlag, särskilt läkemedelsföretag, vidtalat en läkare att anmäla boken. Sådana recensioner tackar redaktionen nej till. Bokredaktionen väljer ut de böcker som skall anmälas och vidtalar skribenter.

Vi välkomnar tips om nya utländska böcker som är av stort värde för Läkartidningens läsekrets – men tag kontakt med bokredaktionen innan du skriver någon anmälan spontant! Risken för dubbelarbete är stor.

Med hänsyn till det begränsade utrymme som finns för bokanmälningar recenserar Läkartidningen normalt inte skrifter som har anknytning till marknadsföring av företag eller produkter. Om sådant material ger anledning till välgrundad kritik kan den framföras i tidningens debattspalter.